

CONCEPT

Duiding typering recreatie- en natuurgebieden in de SBB/schapsgebieden

10 september 2021 – Elise Bos Eyssen, Erik Tuunter, Miriam Brouwer

Ontvangstgebieden

miro

Ontvangstgebieden zijn de entreeportalen naar een groter achterland. Ontvangstgebieden hebben de potentie tot lokaal, regionaal en (inter-)nationaal bezoek. Hier valt wat te beleven en te kiezen: grotere attracties, TOP's, evenementen en bezoek aan points of interests. Een hoger voorzieningenniveau en meer ruimte voor commerciële activiteiten dan in de andere type gebieden zijn kenmerkend, net als wat langer verblijf van de mens op één locatie of een beperkte actieradius binnen het ontvangstgebied. Het is hier leuk zomer én winter. Je voelt je er al gast welkom en gebruik door de mens staat centraal.

Het ontvangstgebied is goed bereikbaar per auto, fiets en waar mogelijk OV en heeft voldoende parkeerplaatsen. Naast de verschillende voorzieningen biedt het ontvangstgebied ook in de basis een startpunt van uitgezette routes, informatie over wat er te doen is of historische context en de mogelijkheid voor een kop koffie en wat te eten.

Dynamische ontvangstgebieden zijn parkachtige landschappen die in samenhang met omliggende parken, groenstructuren en NNN en N2000 natuur functioneren. In het ontvangstgebied is jaarrond intensief gebruik. Er is een afwisseling van openheid en beslotenheid. De kwaliteit bestaat vooral uit het samenhangende groene karakter en de kleinschalige afwisseling (Multifunctionele natuur). Deze kwaliteit vormt de basis voor zowel natuurbehoud als recreatie in het gehele gebied. Soorten van parkachtig gebied die gedijen onder verstoring of belang hebben bij een migratieroute vinden hier een plek. Daar waar dit tot spanning leidt met recreatieve activiteiten wordt binnen het ontvangstgebied een zonering gemaakt.

De leefstijlen die passen bij ontvangstgebieden zijn afhankelijk van de ruimtelijke context, USP's, productaanbod en type routes. Zij kunnen alle leefstijlen bedienen. Naast het basisaanbod is er dus specifiek aanbod aan beleving en activiteiten passend bij de doelgroep/leefstijl.

Gemoedelijke recreatie

Dit is een belangrijk uitloopegebied voor mens en natuur die hier in harmonie samengaan. Binnen een groter gebied zijn er voorzieningen voor dagrecreatie en langere, doorgaande routes voor fietsers, wandelaars en ruiters. Kleedje neer, balletje trappen, barbecueën met de familie, proefkamperen, rondje wandelen door het bos, genieten van de natuur, fietsen en misschien een kop koffie. Dat betekent overigens niet dat de andere doelgroepen uitgesloten zijn op deze plekken, maar daar zal dan specifiek aanbod voor nodig zijn (dat geldt ook voor rustige natuur en stadsrand). Het voorzieningenniveau voor de recreant is gericht op route gebonden recreatie en rustpunten. De dichtheid aan paden is lager dan in de ontvangstgebieden. Evenementen en activiteiten zijn op kleinschaliger voet dan bij de ontvangstgebieden denkbaar. In de nacht is het gebied donker.

De gemoedelijke recreatie vindt plaats in een parkachtig landschap dat in samenhang met omliggende groengebieden en NNN en N2000 natuur functioneert. Zomers is er intensief recreatief gebruik, in de winter is het relatief rustig. Er is een afwisseling van openheid en beslotenheid. Voor de meeste delen met recreatief medegebruik bestaat de kwaliteit vooral uit het samenhangende groene karakter en de kleinschalige afwisseling (Multifunctionele natuur). Deze kwaliteit vormt de basis voor zowel natuurbehoud als recreatie in het gehele gebied. Leefgebied van soorten die zich hier thuis voelen (zoals de boommarter).

De parkachtige landschappen zijn als het ware over de oude verkaveling heen gelegd in de recreatiegebieden in de MRA. Delen van dit oude landschap zijn behouden en hebben relatief hoge natuurwaarden in deze zone. Met name de zoete plassen, watergangen, moeraszones en goed ontwikkelde kruiden- en faunarijke graslanden.

Leefstijlen die hier van nature goed bijpassen, zijn de gezellig lime, ingetogen aqua en rustig groene doelgroepen.

Rustige natuur

Dit zijn gebieden waar de natuur en landschap voorop staan, de mens is te gast. Allerlei diersoorten vinden hier veiligheid, voedsel en een plek om zich voort te planten. In essentie dus leef- en verblijfgebieden voor plant en dier. De natuurkernen bieden ook plaats aan schuwe en verstoringgevoelige soorten die in de andere gebieden niet zouden kunnen gedijen. De mens neemt een gepaste houding aan en wordt beperkt aangemoedigd deze gebieden te bezoeken en dan het liefst op een rustige manier en op gewenste tijden. Recreatieve ontsluiting, voorzieningen en gebruik zijn afgestemd op aanwezige én te ontwikkelen (kwetsbare) natuurwaarden. Paden kunnen in het broedseizoen afgesloten worden. Met uitkijkpunten of vogelobservatieposten aan de randen van het gebied, kan de natuurvorser hier wél zijn hart ophalen. De ingetogen aqua doelgroep en de rustig groenen zijn hier als een vis in het water.

Groene stadsrand

De groene stadsrand is schakelzone tussen stad en land in een hoge ruimtelijke dynamiek. Een bonte verzameling van plekken om te pionieren, plekken waar de strijd om de schaarse ruimte nadrukkelijk zichtbaar is en plekken waar de natuur op zijn hoede moet zijn. De stadsrand ligt als een schil om de stedelijke kern. Hoe groter de kern, hoe breder de stadsrandzone. Deze zone staat bloot aan veranderende ruimteclaims voor wonen, werken en recreatie. Niet zelden is de kwaliteit van de stadsrand het resultaat van een sectorale afweging van belangen. Door stadsranden te beschouwen als aparte ruimtelijke categorie ontstaat een ander perspectief: de stadsrand als schakelgebied waar bovenlokale vraagstukken voor energie en klimaat, voedsel en natuur, mobiliteit en leefomgeving bij elkaar komen. .

De stadsrand is van oorsprong grotendeels onbebouwd, waarin de kwaliteit van de natuur- en landschappelijke waarde wisselend is. Soms kennen zij een versnipperd en rommelig karakter, dat is tevens de charme van een stadsrand, omdat het ook een plek is voor kleinschalige initiatieven, innovaties, tijdelijkheid en placemaking. Als 'voorstad' van een ontvangstgebied staat de mens echter meer centraal, als groene loper de stad uit, en waarin diverse stepping stones onderweg het gebied boeiend genoeg maken ofwel om er te blijven hangen ofwel als aantrekkelijke verbinding naar het groene achterland. De stadsrand is daarmee ook een flexibele schil of overloopgebied voor stedelijke functies die ook in het groen passen. Dit kan in voorkomende gevallen een functiewijziging met zich meebrengen. Denk aan maatschappelijke voorzieningen, volkstuinjes, een BMX-pad of groene randen in beheer bij stadsbewoners. Het effect van 'verruiming' dient in samenhang met het effect op de economische, sociale en landschappelijke inpassing genomen te worden. Voorkomen moet worden dat groene en cultuurhistorische kwaliteiten worden verdrongen door verstedelijking, infrastructuur en glastuinbouw. Dit is een bewezen geleidelijk proces waarmee het risico aanwezig is dat de stadsrand verandert op een manier die niet voor alle belanghebbenden ideaal. Al helemaal niet wanneer de oorsprong van de gebieden tegen het licht gehouden wordt: in de tweede nota Ruimtelijke Ordening 1966 zijn veel groengebieden w.o. Spaarnwoude en Twiske aangewezen als rijksbufferzone tegen de oprukkende stad.

De stadsranden zijn door het pionierende en minder aangeharkte karakter een plek waar de ondernemend paarse, creatief rode en uitbundig gele recreanten zich thuisvoelen. Rekening

houdend met de leefstijlen in de aangrenzende wijken. De stadsranden zijn dan ook plekken van lokaal gebruik. Ommetjes vanuit de woonwijk door de stadsrand zijn er om de hond uit te laten, te wandelen of hardlopen, dichtbij huis. De stadsrand onderscheidt zich van de dynamische ontvangstgebieden doordat het op lokaal gebruik insteekt. Ten opzichte van gemoedelijke recreatie is het verschil de nabijheid van de stad en de multimodaliteit. Geografisch gezien is de groene stadsrand dan ook een eerste schakel tussen stad en ommeland, de schil om de stedelijke kern, een overgangszone.

Het ecologisch potentieel van stadsrandzones kan beter benut worden als dit een schakel vormt vanuit groenstructuur van de stad naar de rustige natuurgebieden of gemoedelijke recreatiegebieden. Waar wat kan, is maatwerk binnen een integrale afweging.

Samenvattend

Zone	Mens	Leefstijl	Verzorgings- gebied	Mobiliteit (hoe er te komen)	Natuur- waarden	Draagkracht
Dynamische ontvangst- gebieden	Spelen Vermaken Bewegen Verblijven Beleven Informeren	gezellig lime uitbundig geel creatief rood ondernemen d paars ingetogen aqua rustig groen luxe blauw	Lokaal – regionaal – nationaal - internationaal	Multimodaal: Auto OV (trein, bus) Fiets Lopend	Basis Stressbestendig e soorten, Uitlopen, doortrekken, sluiproutes, eten	Hoog
Gemoedelijk e recreatie	Bewegen Uitlopen Verbindende routes gebruiken Rust opzoeken	gezellig lime ingetogen aqua rustig groen	Lokaal - regionaal	Auto (beperkt) Fiets Lopend	Midden tot hoog Uitlopen, doortrekken, sluiproutes, eten, verblijven, voortplanten	Midden
Rustige natuur	Natuurvorsers, natuurbeleven op gepaste afstand, Cultuurhistori e	ingetogen aqua rustig groen	Lokaal – regionaal – nationaal / internationaal (bij erg bijzondere natuur)	Fiets Lopend	Hoog Verblijven, voortplanten Uitlopen, doortrekken, sluiproutes, eten	Laag
Stadsrand	Bewegen Uitlopen Experimentere n Combineren	uitbundig geel creatief rood ondernemen d paars	Lokaal	Fiets Lopend Auto OV (trein, bus)	Midden Uitlopen, doortrekken, sluiproutes, eten	Midden

Korte beschrijving van de zeven leefstijlen

Ondernemend Paars

'Cultuur, historie, verrassing en inspiratie'

Recreanten uit de paarse belevingswereld laten zich graag verrassen en inspireren, met name door cultuur. Nieuwe dingen zien, ontdekken en beleven. Het gewone is vaak niet goed genoeg voor ondernemend paars ingestelde recreanten.

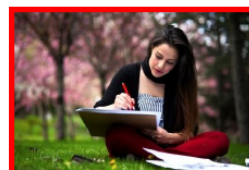
Zij zijn op zoek naar een bijzondere ervaring. Centraal staat cultuur, daarnaast sportiviteit en activiteit. Toch zien we dat deze recreanten, na een drukke (werk)periode, ook erg kunnen genieten van een sauna of wellness arrangement. Tot de ondernemend paarse recreanten behoren relatief veel jonge één- of tweepersoonshuishoudens.

Creatief en Inspirerend Rood

'Creatieve, uitdagende en inspirerende ervaringen'

Recreanten uit de rode belevingswereld zijn in het algemeen creatief en op zoek naar uitdagingen en inspirerende ervaringen. Ze gaan graag buiten de gebaande paden. Karakterkenmerken als onafhankelijk, intelligent, zelfbewust, artistiek en ruimdenkend passen goed bij deze recreanten. Het onbekende is juist spannend en prikkelend. Recreatie betekent, naast sport en ontspanning, ook het zoeken naar vernieuwende stromingen, moderne kunst en andere culturen.

Uitbundig Geel

'Samen actief bezig zijn, uitgaan en genieten'

Recreanten in de gele belevingswereld zijn levensgenieters die graag samen met anderen actief en sportief recreëren. Recreatie is voor deze groep genieten, uitgaan en lekker eten. Actief, sportief, gezellig en verrassend zijn de kernwoorden bij de vormen van recreatie die zij kiezen. Contact met anderen – familie, vrienden of kennissen – is belangrijk. Zij gaan regelmatig met een grotere groep dan alleen het eigen gezin op pad. Ze zijn energiek en enthousiast en letten er bij het uitkiezen van een activiteit op dat iedereen het naar zijn zin kan hebben. Recreatief winkelen behoort tot hun favoriete bezigheden. Deze recreanten beschikken vaak over iets meer budget dan gemiddeld.

Gezellig Lime

'Even lekker weg met elkaar'

Gezellig lime recreanten zijn gewone, gezellige mensen die recreëren om even weg te zijn van de dagelijkse beslommeringen. Recreëren is "even lekker weg met elkaar". Daarbij staat samen zijn, gezelligheid en (sportieve) ontspanning centraal. De lime recreanten stellen daarbij geen bijzondere eisen. Een braderie of rommelmarkt is heel gezellig, je komt er altijd wel iemand tegen! Lekker vrij zijn, rust en doen waar je op dat moment zin in hebt, dat telt voor de recreanten uit de lime belevingswereld. Daarbij wordt wel een beetje op de kosten gelet, je kunt tenslotte je geld maar één keer uitgeven.

Korte beschrijving van de zeven leefstijlen

Ingetogen Aqua

'Brede interesse, ruimdenkend en engagement'

Recreanten uit de aqua belevingswereld zijn bedachtzaam, breed geïnteresseerd in cultuur en denken na over wat zij kunnen betekenen voor de maatschappij.

Ze beschrijven zichzelf als ruimdenkend, rustig, geïnteresseerd in anderen en serieus. In deze groep vinden we relatief vaker 'empty nesters', die weer tijd hebben voor hun eigen interesses. Inspirerende maar ook vaak rustige activiteiten horen daar bij. Ze verdiepen zich graag in kunst en cultuur, willen nog volop meedoen met de maatschappij van vandaag en alle veranderingen die zij daarin zien. Deze recreanten houden ook van sportieve activiteiten. Wandelen, fietsen, nordic walking: dat houdt je fit!

Stijlvol en Luxe Blauw

'Luxe, stijlvol ontspannen, sport en 'social network''

Recreanten uit de blauwe belevingswereld zijn zelfverzekerd en leiden vaak een druk en dynamisch leven. Daarom vinden ze dat ze in hun vrije tijd wat luxe en stijlvol ontspannen verdienen. Daar werken zij immers hard genoeg voor. Ze zijn zakelijk en intelligent. Ze houden van stijl en klasse en zijn wat meer gericht op de exclusievere vormen van recreatie.

Recreëren betekent voor hen zich even ontspannen en afstand nemen van de dynamiek van alledag. Dit doen zij door actief te sporten maar ook door aandacht te besteden aan het 'social network'. In hun vrije tijd zoeken zij graag "ons soort mensen". Meer exclusieve vrijetijdsbestedingen, zoals wellness en bijeenkomsten met VIP arrangementen, zijn populair bij deze belevingswereld.

Rustig Groen

'Even rust nemen in eigen omgeving'

Recreanten uit de groene belevingswereld zijn over het algemeen rustig, nuchter, en serieus. Recreëren is voor hen niets anders dan uitrusten, ontspannen en tijd hebben voor je hobby's. Even rust nemen in eigen omgeving en niets aan je hoofd hebben. Daar is genoeg moois te zien en te ontdekken, en je hoeft er niet ver voor te reizen.

Groene recreanten omschrijven zichzelf relatief vaker als gewoon, bedachtzaam en kalm. Zij gaan graag hun eigen gang en vinden dat de maatschappij van vandaag wel erg aan het veranderen is. Hun gevoel is dat het "vroeger vaak beter was". De dagrecreatieactiviteiten die zij kiezen, passen vaak goed bij deze beleving. Eén- en tweepersoonshuishoudens in de oudere leeftijdsklassen zijn in deze groep relatief oververtegenwoordigd.